

POSTĘPOWANIE MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNANIA KRZYWDY

Przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowana wobec małego

Jeśli ktoś przez dłuższy czas stosuje wobec Ciebie przemoc fizyczną, słowną lub psychiczną lub jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą. Jeśli czujesz się zagrożony, poinformuj wychowawcę. Przedstaw mu sytuację, a jeśli są świadkowie przemocy, powiadom nauczyciela. Poproś o wsparcie i pomoc oraz poinformuj rodziców o tym, co się dzieje.

1. Nauczyciel (wychowawca), do którego się zgłosisz, podejmie działania w celu wyjaśnienia sytuacji. Może też współpracować z rodzicami, jeśli wyrażą chęć uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym.
2. Po wyjaśnieniu sytuacji i ustaleniu rodzaju przemocowych zachowań wobec Ciebie, wychowawca podejmie odpowiednie działania zgodnie ze statutem szkoły.
3. Jeśli potrzebujesz dodatkowego wsparcia emocjonalnego, zgłoś się do pedagoga, psychologa szkolnego, pedagoga specjalnego.
4. Jeśli sytuacja się nie poprawi i nadal jesteś narażony na znęcanie się, ponownie powiadom o tym wychowawcę i rodziców. Razem z nimi możesz zgłosić sprawę dyrektorowi lub wicedyrektorowi szkoły, którzy zastosują kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy. W razie poważnego naruszenia nietykalności osobistej, dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję i/lub do sądu w celu podjęcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy małego

1. Zgłoś kradzież lub zniszczenie rzeczy wychowawcy lub innemu nauczycielowi, przedstawiając miejsce, czas i okoliczności zdarzenia, oraz informując o potencjalnych świadkach.
2. Poinformuj rodziców o zdarzeniu.
3. Wychowawca informuje rodziców, pedagoga i dyrektora o zdarzeniu oraz przeprowadza rozmowę ze świadkami, jeśli są wskazani.
4. Jeśli sprawca zniszczenia lub kradzieży rzeczy jest ustalony, szkoła informuje jego rodziców, a wychowawca wspólnie z pedagogiem, psychologiem szkolnym lub pedagogiem specjalnym podejmuje działania wyjaśniające, informując o nich rodziców sprawcy.
5. Szkoła stosuje środki dyscyplinujące wobec sprawcy, nakazując mu oddanie skradzionej rzeczy lub pokrycie kosztów. Jeśli nie można ustalić sprawcy, szkoła informuje Twoich rodziców o zdarzeniu i sugeruje możliwość zgłoszenia faktu policji.

Przemoc domowa stosowana wobec małego

Jeśli doświadczasz krzywdy w domu, możesz powiadomić pracownika szkoły, któremu ufasz. Podjmie on działania mające na celu Twoją ochronę zgodnie z zakresem kompetencji. Jeżeli pracownicy szkoły zauważą symptomy przemocy domowej, nawet jeśli tego nie ujawniłeś, są zobowiązani podjąć działania ochronne i/lub zgłosić sprawę do instytucji oferujących zgodną z prawem pomoc.

1. Ujawnij wychowawcy lub innemu zaufanemu pracownikowi szkoły, że doświadczasz krzywdy i poproś o pomoc w tej trudnej sytuacji.
2. Nauczyciel, obserwując Cię, może podejrzewać krzywdę, nawet jeśli jej nie zgłosiłeś. W takim przypadku wychowawca rozmawia z Tobą i Twoimi rodzicami/prawnymi opiekunami, aby zweryfikować podejrzenia.
3. Po uzyskaniu od Ciebie informacji, wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie. Razem z psychologiem, pedagogiem szkolnym lub specjalnym zbiorą informacje na temat doświadczanej krzywdy, ustalając jej formy i okoliczności. Twoja rozmowa będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa. O zaistniałej sytuacji informowany jest również dyrektor szkoły.
4. Porozmawiaj o swojej sytuacji, uczuciach i przeżyciach z pedagogiem szkolnym i/lub psychologiem, pedagogiem specjalnym. Udzielią Ci wsparcia w trudnej sytuacji i zaplanują działania mające na celu zapewnienie Ci ochrony przed krzywdzeniem, uwzględniając Twoje potrzeby.

W uzasadnionych przypadkach psycholog, pedagog szkolny, pedagog specjalny współpracuje z instytucjami pomocowymi, takimi jak dzielnicowy, specjalista ds. nieletnich czy pracownik socjalny. W przypadkach trudnych lub związanych z przestępstwem, psycholog, pedagog, pedagog specjalny informuje specjalistę ds. nieletnich oraz sąd rodzinny. W sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu, dyrektor informuje policję lub prokuraturę rejonową.

Pamiętaj!

Zachowanie przemocowe, także seksualne wobec małoletnich, stanowi przestępstwo. Szkoła jest zobowiązana zgłosić przypadki wykorzystywania seksualnego na policję. Procedura „Niebieska Karta” reguluje postępowanie w przypadku krzywdzenia małoletnich, polegając na interwencji w środowisku rodziny zgodnie z ustalonymi zasadami prawnymi, nawet przy uzasadnionym podejrzeniu przemocy, a niekoniecznie pewności jej występowania.

Dyskryminacja ucznia małoletniego

Dyskryminacja to nierówne traktowanie z powodu różnych cech, takich jak płeć, tożsamość płciowa, wiek, rasa, niepełnosprawność, orientacja seksualna, wygląd, religia, przynależność etniczna, przekonania polityczne, status materialny. W szkole przejawia się m.in. poprzez wyśmiewanie, drwiny, szydzenie lub prześladowanie z wyżej wymienionych powodów.

1. Porozmawiaj z nauczycielem lub wychowawcą, któremu ufasz, szczegółowo opisując, co przeżywasz i kto jest agresorem. Nie wahaj się prosić o pomoc i interwencję.
2. Powiadom również rodziców, przedstawiając im wszystkie okoliczności zdarzenia.
  1. Zgłoś się do pedagoga szkolnego lub psychologa, opowiadając o obawach i odczuciach. Udzielią Ci pomocy pedagogiczno-psychologicznej zgodnie z Twoimi potrzebami.

Stosowanie wobec małoletniego cyberprzemocy

Cyberprzemoc występuje, gdy doświadczasz przemocy w sieci, takiej jak nękanie, straszenie, szantażowanie, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających informacji, zdjęć, filmów oraz gdy ktoś podszywa się pod Ciebie w sieci wbrew Twojej woli.

1. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie.

2. Zgłoś ten fakt wychowawcy. Nauczyciel wysłucha Cię, przeanalizuje dostarczone dowody. Jeśli będziesz mieć kłopoty z zabezpieczeniem dowodów w sieci, poprosi o pomoc specjalistę.
  2. Jeśli masz świadków cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebrany materiałom, wynikom rozmów i analizie dowodów z sieci.
4. Wychowawca oceni wspólnie z Tobą, czy zdarzenie spełnia kryteria cyberprzemocy, czy może być traktowane jako nieudany żart.
5. Po analizie dowodów, ustaleniu okoliczności cyberprzemocy wobec sprawcy zostaną zastosowane określone w statucie szkoły środki dyscyplinujące.
6. Wychowawca może poinformować policję o zdarzeniu cyberprzemocy, podejmując decyzję wspólnie z Tobą, rodzicami i dyrektorem szkoły.
7. Jeśli potrzebujesz dodatkowego wsparcia emocjonalnego, zgłoś się do psychologa, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego.

Zagrożenie bezpieczeństwa małoletniego w wyniku sekstingu

Seksting to przesyłanie intymnych zdjęć lub filmów innym osobom przez internet lub telefon. To niebezpieczne zjawisko, ponieważ takie treści mogą być zapisane i użyte w niepożądany sposób, stanowiąc narzędzie cyberprzemocy, takie jak szantaż czy zastraszanie. Treści te mogą również zostać przesłane innym bez zgody osoby, która się na nich znajduje.

Rodzaje sekstingu

- Wymiana treści o charakterze seksualnym ogranicza się do związku między dwójką rówieśników, nie rozprzestrzeniają się one dalej.
- Materiały o charakterze seksualnym zostały udostępnione większej liczbie osób, jednak nie prowadzi to do cyberprzemocy, gdyż młodzież traktuje je jako formę wyrażenia siebie.
- Udostępnienie materiałów o charakterze seksualnym większej liczbie osób może być celowe w celu upokorzenia osoby na nich przedstawionej, bądź może być rozpowszechniane omyłkowo, ale jest używane jako narzędzie cyberprzemocy.

Jeśli uważasz, że padłeś ofiarą sekstingu, postępuj zgodnie z poniższymi krokami

1. Dokładnie opowiedz o zdarzeniu rodzicom, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz.
2. Zbierz i zabezpiecz dowody dostępne w formie elektronicznej, takie jak przesyłane zdjęcia czy zrzuty ekranów z portali, na których opublikowano materiały. Staranna i wiarygodna dokumentacja jest istotna, ponieważ seksting jest karalny.
3. Przekaż zebrane materiały wychowawcy. W szkole przeprowadzona zostanie analiza dowodów oraz postępowanie w celu ustalenia sprawcy.
4. Jeśli niektóre z przesyłanych do większej liczby osób materiałów zostaną uznane za pornograficzne, dyrektor szkoły będzie zobowiązany zgłosić incydent na policję. Wychowawca z myślą o Twoim dobru, poinformuje Twoich rodziców o zdarzeniu.
5. W przypadku, gdy celem sprawcy było upokorzenie Ciebie, sprawca/sprawcy zostaną wezwani do dyrekcji szkoły. Przedstawione zostaną im dowody, okoliczności zdarzenia oraz konsekwencje takiego zachowania. Wobec sprawcy zostaną zastosowane środki dyscyplinujące, określone w statucie szkoły.
6. W przypadku każdego rodzaju sekstingu, szkoła zapewni Ci opiekę psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa dotycząca zdarzenia czy identyfikacji potencjalnego sprawcy będzie prowadzona w warunkach komfortu psychicznego, z szacunkiem dla Twojej indywidualności i przeżytego stresu.

Wysyłanie małoletniemu w internecie treści szkodliwych, niepożądanych

Treściami szkodliwymi w internecie są treści wywołujące negatywne emocje oraz promujące lub przedstawiające niebezpieczne lub nielegalne zachowania. Może też zdarzyć się, że ktoś będzie nawoływać do samookaleczeń, samobójstw, szkodliwych dla zdrowia zachowań, będzie zamieszczać treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne bez ostrzeżenia, fake newsy

Jeśli natrafisz na wyżej wymienione treści w internecie:

1. Powiadom rodziców oraz wychowawcę lub innego pracownika szkoły, któremu ufasz.
2. Zabezpiecz dowody, korzystając z pomocy rodziców i pracowników szkoły. Poinformuj wychowawcę, jeśli masz świadków zdarzenia. Zabezpieczenie dowodów jest głównym zadaniem Twoich rodziców lub opiekunów prawnych. Dowody są kluczowe dla identyfikacji sprawców.
3. We współpracy z Twoimi rodzicami, po analizie dowodów, szkoła ustali okoliczności uzyskania przez Ciebie dostępu do szkodliwych treści. Jeżeli treści można powiązać z uczniami danej szkoły, szkoła podejmie działania zgodne z obowiązującymi przepisami w celu ustalenia sprawcy, czyli osoby, która udostępniła i/lub stworzyła szkodliwe treści.
4. Po ustaleniu sprawcy przeprowadzona zostanie rozmowa z nim i jego rodzicami, podczas której uświadomiona będzie szkodliwość jego działań. Szkoła zastosuje wobec sprawcy środki dyscyplinujące zgodne ze statutem.
5. Jeśli treści nie mogą być bezpośrednio powiązane z uczniami szkoły, sprawa może zostać zgłoszona na policję, jeśli treści naruszają obowiązujące prawo.
6. Zgłoś się do psychologa lub pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, podziel się z nimi swoimi uczuciami w związku z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi, aby otrzymać wsparcie.

Naruszenie prywatności dotyczące nieodpowiedniego bądź niezgodnego z prawem wykorzystania w sieci danych osobowych lub wizerunku małoletniego

1. Skontaktuj się z wychowawcą lub innym zaufanym pracownikiem szkoły, przedstawiając sytuację i okoliczności naruszenia Twoich praw przez innego ucznia szkoły.
2. Poinformuj jednocześnie rodziców o zaistniałym zdarzeniu.
3. Zabezpiecz dowody naruszenia, zgromadź materiały elektroniczne świadczące o nieodpowiednim działaniu.
4. Przekaż zebrane dowody rodzicom i wychowawcy.
5. Dokonaj zmian identyfikujących w sieci przy wsparciu rodziców.
6. Zebrane dowody muszą jednoznacznie wskazywać na konkretnego sprawcę oraz świadczyć o jego świadomym dążeniu do wyrządzenia Ci szkody majątkowej lub osobistej. W przypadku naruszenia prywatności, wyłudzenia czy kradzieży tożsamości, które skutkują szkodą dla Ciebie, szkoła i rodzice powinni przekazać dowody policji. O powiadomieniu policji decyduje dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami, a identyfikację sprawcy przeprowadza policja.
7. W razie dużego obciążenia emocjonalnego z powodu naruszenia Twoich praw, zgłoś się do psychologa. Razem z Tobą i Twoimi rodzicami zaplanują rodzaj pomocy, który umożliwi Ci poradzenie sobie z trudnymi emocjami.

Nawiązywanie przez małoletniego niebezpiecznych kontaktów w internecie

W przypadku niebezpiecznych kontaktów internetowych może grozić zagrożenie życia i zdrowia oraz możliwość szantażu i przymusu do działań seksualnych.

Jeśli masz podejrzenie, że nawiązane kontakty w internecie mogą okazać się niebezpieczne:

1. Opowiedz o tym rodzicom, wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz.
2. Zbierz dowody w formie elektronicznej (zapisy rozmów, zrzuty ekranowe, zdjęcia, e-maile) i przekaż je wychowawcy i rodzicom. Szkoła wspólnie z rodzicami zgłosi sprawę policji, która przeprowadzi dalsze dochodzenie.
3. W przypadku naruszenia prawa, zwłaszcza uwiedzenia dziecka do lat 15, szkoła ma obowiązek powiadomienia policji lub sądu rodzinnego.
4. Nie próbuj kontaktować się samodzielnie ze sprawcą. Wychowawca, we współpracy z rodzicami, powiadomi dyrektora szkoły o zdarzeniu.
5. Jeżeli potrzebujesz wsparcia po ujawnieniu zdarzenia, zgłoś się do pedagoga specjalnego, pedagoga szkolnego lub psychologa szkolnego. Szkoła zapewni Ci wsparcie dostosowane do Twoich potrzeb, we współpracy z Twoimi rodzicami.